

DLOUHODOBÝ VÝHLED PRO OBRANU 2030

Ministerstvo obrany České republiky

DLOUHODOBÝ VÝHLED PRO OBRANU 2030

Praha 2015

OBSAH

I.	ÚVOD	4
II.	VÝCHODISKA	5
III.	OČEKÁVANÉ BEZPEČNOSTNÍ A OPERAČNÍ PROSTŘEDÍ	6
IV.	ÚČAST V BUDOUCÍCH OPERACÍCH	8
V.	IMPLIKACE PRO ROZVOJ VOJENSKÝCH SCHOPNOSTÍ	10
VI.	PŘEDPOKLADY PRO DOSAŽENÍ POTŘEBNÝCH VOJENSKÝCH SCHOPNOSTÍ	16
VII.	ZÁVĚR	19
	Přehled použitých zkratek a definic	20

I. ÚVOD

„Dlouhodobý výhled pro obranu 2030“ je rámcem pro naplnění politicko-vojenských ambicí České republiky. Představuje vodítko pro obranné plánování, zejména pro tvorbu pětiletých střednědobých plánů. Na základě analýzy trendů ve strategickém prostředí stanovuje základní směr pro rozvoj vojenských schopností a vytváří rámec pro Koncepti výstavby AČR (KVAČR) a další koncepční materiály. Dlouhodobý výhled vychází z právních norem a strategických dokumentů ČR a bere v úvahu bezpečnostní a vojenské dokumenty NATO a Evropské unie (EU).

II. VÝCHODISKA

Obrana je založena na třech pilířích, jimiž jsou zodpovědný přístup státu k obraně a spojeneckým závazkům, akceschopné ozbrojené síly a občanská povinnost k obraně státu. Opírá se o zahraniční politiku ČR, její ekonomiku a vůli občanů bránit svou zemi.

Přístup vlády ČR k zajištění obrany je vyjádřen:

- (a) Obrannou strategií ČR, která vychází z Bezpečnostní strategie ČR;
- (b) rozhodnutím vlády ČR na návrh ministra obrany o struktuře a počtech ozbrojených sil ČR (z roku 2007 a 2012).

Těmito akty jsou definovány politicko-vojenské ambice ČR, které jsou politickým zadáním pro ozbrojené síly ČR k jejich rozvoji a zajištění jejich povinností a úkolů. Ambice stanovují:

- při ozbrojeném konfliktu takového rozsahu, kdy bude ohrožena svrchovanost, územní celistvost ČR a její životní zájmy, budou nasazeny všechny síly a prostředky ozbrojených sil ČR včetně využití branné povinnosti;
- pro kolektivní obranu podle článku 5 Severoatlantické smlouvy, kdy nebude přímo ohroženo její území, poskytne ČR v případě potřeby pozemní a vzdušné síly předurčené k tomuto účelu v NATO, jejichž základ tvoří brigádní úkolové uskupení na bázi mechanizované brigády;
- pro mezinárodní operace ke zvládnutí hrozeb a krizí bude ČR v závislosti na charakteru situace schopna souběžně nebo postupně vyčlenit: (a) praporní úkolové uskupení, (b) rotní úkolové uskupení pozemních sil (nebo ekvivalenty vzdušných sil), (c) uskupení do úrovně praporu, která jsou určena do pohotovosti sil rychlé reakce NATO (NATO Response Force) nebo EU (EU Battle Group), (d) malá speciální uskupení nebo skupiny odborníků, včetně úkolových uskupení speciálních sil;
- ozbrojené síly ČR mohou být nasazeny ve všech klimatických pásmech kromě polárních.

Ozbrojené síly ČR mají mít vzhledem ke stanoveným úkolům do 27 tisíc vojáků z povolání. Tento počet byl na léta 2013–2015 dočasně snížen na 22 tisíc vojáků z povolání při zachování stanovených úkolů.

III. OČEKÁVANÉ BEZPEČNOSTNÍ A OPERAČNÍ PROSTŘEDÍ

ČR, respektive NATO a EU, bude v horizontu následujících 20 let čelit vážným dlouhodobým hrozbám. Charakteristická bude vysoká dynamika změn, komplexnost a provázanost jednotlivých trendů. Změny lze očekávat ve všech rozhodujících dimenzích bezpečnosti.

HLAVNÍ TRENDY

- **Rozložení politické moci a ekonomického a vojenského potenciálu ve světě bude více diverzifikované.** To bude přinášet nestabilitu v podobě zvýšeného množství střetů a hrozbu přímého vojenského ohrožení spojenců. Varovací doba pro větší konvenční konflikt i v blízkosti zemí NATO a EU se snížila na týdny až měsíce.
- **Zároveň bude pokračovat globalizace.** Negativem bude prohlubování rozdílů mezi aktéry. Zneužití informačních technologií a médií bude zvýšeně přispívat ke zvrátům ve vnímání událostí z hlediska času a prostoru a tím i k šíření nestability. Výrazně narůstá cílené zneužívání médií pro účely informační války. Propojení ekonomik a finančních systémů dále usnadní a urychlí „přenos“ krizových projevů i do vzdálených zemí. Rostoucí mobilita spojená s vysokou koncentrací obyvatelstva usnadní také rychlé šíření nakažlivých chorob, které mohou vést až k pandemiím.
- **Budou růst obranné výdaje v mimoevropských regionech a Ruské federaci.** To umožní intenzivnější využívání moderních vojenských technologií. Lze očekávat růst agresivity a ambicí regionálních velmocí s tím, jak se vojenské prostředky budou stále více stávat nástrojem politiky.
- Vedle konvenčních vojenských hrozeb **bude růst prosazování zájmů pomocí kombinace vojenských a nevojenských nástrojů** včetně využívání nestátních aktérů (hybrid warfare). Rostoucím problémem bude používání neidentifikovatelných ozbrojenců a polovojenských milicí.
- **Poroste vliv a autonomie nestátních aktérů v mezinárodním systému** – soukromých bezpečnostních sborů, ekonomické síly privátních ekonomických a finančních subjektů, teroristických skupin, organizovaného zločinu a paramilitárních skupin.
- **Slabé a nestabilní vládnutí, rozpad států, šíření extremismu, fenomén „zahraničních bojovníků“ a etnické a náboženské konflikty** povedou k regionálním krizím s potenciálem negativně ovlivnit globální bezpečnost a stabilitu.

- **Poroste poptávka po strategických surovinách, vodě a energiích,** zejména po fosilních palivech. Poroste snaha o zajištění přednostního přístupu k těmto zdrojům a získání kontroly nad přepravními cestami. O suroviny z Blízkého a Středního východu, z Ruské federace, Afriky a Střední Asie bude Evropa soutěžit s jihovýchodní Asií včetně Číny. Výrazné dlouhodobé snížení dodávek z Ruské federace lze potenciálně očekávat ve střednědobém horizontu. Nelze vyloučit výpadky jejich dodávek na světový trh kvůli přírodním, technickým, ekonomickým či politickým příčinám nebo konfliktům.
- **Dynamický rozvoj vědy a technologií s sebou přinese vyšší dostupnost vyspělých technologií.** Dostupnost informačních, nano- a biotechnologií a snadnější výroba a automatizace budou přispívat k růstu schopností potenciálních protivníků. Ve vojenství poroste význam výzbroje využívající usměrněnou energii, dálkově ovládaných a autonomních zbraňových systémů a tzv. protiintervenčních systémů (např. systémy protiraketové a protivzdušné obrany, balistické řízené střely apod.). Bude pokračovat šíření zbraní hromadného ničení a raketových technologií. Rozšíří se skupina států, které disponují těmito zbraněmi a nosiči.
- **Poroste závislost společnosti na informačních technologiích.** Kybernetické útoky mohou zásadně ohrozit funkčnost státu ve všech jeho doménách, včetně ozbrojených sil. Řada států i nestátních entit cíleně buduje schopnosti kybernetického útoku na elektronické systémy států i nestátních institucí a kritickou informační infrastrukturu.
- **Budeme konfrontováni s nerovnoměrným demografickým vývojem.** Většina přírůstků světové populace nastane v rozvojových zemích, přičemž bude provázena překotnou urbanizací. Hrozbu destabilizace bude vytvářet nárůst podílu mladé, nezaměstnané a frustrované populace. V rozvinutých zemích bude pokračovat stárnutí populace.
- **Budou hrozit migrační vlny** v důsledku řady faktorů – mj. konflikty, nedostatečný přístup ke zdrojům surovin a potravinám, populační exploze, klimatické změny apod.
- **Devastace a změny životního prostředí** budou potenciálně vést ke zhoršování bezpečnostní situace.

CHARAKTER BUDOUCÍHO BEZPEČNOSTNÍHO PROSTŘEDÍ BUDE VYŽADOVAT:

- schopnost rychlé reakce i na strategické vzdálenosti;
- schopnost vést vojenské operace velkého rozsahu na úrovni sborů;
- flexibilitu, zvýšenou připravenost a mobilitu sil;
- mezinárodní spolupráci a zejména vyšší akceschopnost NATO a EU;
- komplexní přístup – schopnost všech druhů ozbrojených sil vést společné operace a schopnost vedení kombinovaných operací se zapojením zpravodajských, vojenských a civilních elementů jak na tradičním bojišti, tak i v kyberprostoru a mediálním prostoru.

IV. ÚČAST V BUDOUCÍCH OPERACÍCH

Úkoly ozbrojených sil jsou stanoveny zejména v zákoně č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky¹; dále vyplývají ze členství v NATO a EU. Ozbrojené síly se primárně připravují na obranu území ČR v rámci závazků kolektivní obrany v NATO a „Společné bezpečnostní a obranné politiky EU“ a podporu civilních orgánů na území státu. Souběžně je nezbytné zajistit efektivní ochranu vzdušného prostoru ČR v rámci integrovaného systému protivzdušné obrany NATO (NATINAMDS) včetně národního systému protivzdušné obrany (NaPoSy PVO ČR), a to s využitím vlastního nadzvukového letectva.

Významnou formou naplňování mezinárodních závazků ČR a také efektivním způsobem přípravy ozbrojených sil bude jejich vyčleňování do pohotovostních sil NATO a EU. Dále se ozbrojené síly ČR budou podílet na rozvoji schopností kolektivní obrany Aliance výraznějším zapojením do airpolicingu a cvičení.

Ozbrojené síly se mohou zapojit do mezinárodních operací k ochraně bezpečnostních zájmů a zvládání krizí a mohou se podílet na prevenci konfliktů a pomoci jiným zemím při budování jejich schopností. Tyto operace budou mít v zásadě charakter operací na prosazení míru, na podporu nebo udržení míru a humanitárních či záchranných misí. Budou zahrnovat i aktivity v souvislosti s prevencí a předcházení konfliktům a asistencí jiným zemím při budování jejich obranných schopností. Vedle spolupráce a podpory v oblasti vzdělávání a výcviku mohou tyto aktivity obsahovat i podporu transformačního úsilí partnerů a při rozvíjení jejich obranného sektoru. Nasazovány mohou být jednotky a jednotlivci v rámci mezinárodního úsilí nebo i na bilaterálním základě. Tyto aktivity mohou probíhat jak na území adresáta pomoci, tak ve třetích zemích či na území ČR.

Nejpravděpodobnější a nejčastější formou nasazení ozbrojených sil v horizontu příštích dvaceti let bude jejich účast v mezinárodních operacích mimo území ČR. Nasazována budou úkolová uskupení, sestavená primárně na bázi organických jednotek, účelově doplněných specifickými moduly schopností, především prvky bojové podpory a bojového zabezpečení.

Ve většině případů budou ozbrojené síly nasazovány v rámci širšího úsilí mezinárodního společenství, tj. především NATO, EU, příp. OSN a ad hoc koalic v souladu s principy mezinárodního práva. Tyto operace mohou být i dlouhodobého charakteru. Jejich realizace je podmíněna adekvátním mezinárodním i národním mandátem v souladu s Ústavou ČR. Nelze vyloučit čistě národní (příp. v rámci

¹ Pojem ozbrojené síly ČR definuje zákon č. 219/1999 Sb. jako Armádu ČR, Vojenskou kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Vojenská policie a Vojenské zpravodajství, jako další vojenské součásti rezortu MO, jsou zakotveny ve zvláštních zákonech. Pro potřeby Dlouhodobého výhledu pro obranu 2030 je pojem „ozbrojené síly“ používán pro všechny tyto součásti: Armáda ČR, Vojenská policie, Vojenské zpravodajství, Vojenská kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž.

ad hoc koalice) operace, například za účelem evakuace a záchrany občanů, příp. evakuace zastupitelských úřadů ČR z krizové oblasti.

Operace podle čl. 5 i v rámci zvládání krizí, v nichž mohou být ozbrojené síly ČR nasazeny, povedou k růstu požadavků na zajištění vzdušné nadvlády a schopnosti letecké podpory pozemním silám, palebnou převahu, maximální ochranu nasazených sil, informační dominanci, přehled o operačním prostoru v reálném čase, flexibilitu a mobilitu jednotek, společné působení všech druhů nasazených sil a jednotlivých speciálních schopností a logistické zabezpečení na velké vzdálenosti.

V. IMPLIKACE PRO ROZVOJ VOJENSKÝCH SCHOPNOSTÍ

Z predikce bezpečnostního prostředí a předpokládaných typů operací je zřejmé, že nároky na vojenské schopnosti ČR v budoucnu porostou i při zachování současné politicko-vojenské ambice ČR.

ZÁKLADNÍ PRINCIPY VÝSTAVBY OZBROJENÝCH SIL

ČR bude nadále **udržovat páteř vyvážených ozbrojených sil ČR** se schopností dobudování a posílení jejích kapacit v případě zhoršování bezpečnostního prostředí. Mírová struktura ozbrojených sil musí mít schopnost rozvinout se v případě krizových situací včetně možnosti vytvoření podmínek pro vytvoření divizního stupně velení před dosažením válečné struktury. Bude nezbytné trvale udržovat a zvyšovat technologickou úroveň ozbrojených sil ČR a zvyšovat úroveň připravenosti personálu. Proto bude rozvíjen systém přípravy vojenského personálu a občanů k obraně. Pro zajištění personální flexibility ozbrojených sil bude využíván systém aktivní zálohy. K doplnění ozbrojených sil v případě potřeby bude využíván systém mobilizace na základě branné povinnosti. Systém mobilizačního doplnění materiálem bude v závislosti na změnách bezpečnostního prostředí trvale revidován.

Ozbrojené síly ČR musí být připraveny pro plnění úkolů **v celé škále intenzity vojenských operací a v plném spektru operací** v rámci spojeneckého úsilí. Bude kladen důraz na schopnost rychlé a **flexibilní reakce** na neočekávané události. K tomu bude uzpůsoben systém materiálního zabezpečení a rámec okamžitě dosažitelných operačních zásob. Dosažení nezbytné úrovně zásob včetně bojové a cvičné munice v souladu se standardy NATO bude prioritou. Využíván bude **princip modularity sil**, umožňující vytvářet pro konkrétní operace úkolová uskupení na bázi organických jednotek (včetně jejich střídání či rotace).

Pro plnění úkolů bude i nadále využíván **jeden soubor sil**, a to na území ČR i v zahraničí pro úkoly plněné v rámci NATO, EU a dalších organizací, jichž je ČR členem. Síly a prostředky, které budou nasazovány mimo území ČR, budou zpravidla součástí mezinárodních uskupení. Jednotlivé druhy sil budou připravovány k nasazení na základě principu **společného vedení boje („jointness“)**.

Ozbrojené síly ČR musí být připraveny k plnění úkolů **bez geografických limitů** (kromě polárních oblastí) a v různých prostředích. Musí být připraveny působit ve značně různorodých kulturních, etnických a jazykově odlišných prostředích. Musí být **mobilní, vysoce účinné a přesné, odolné, nasaditelné, udržitelné, flexibilní a interoperabilní, vybavené odpovídající informačně-zpravodajskou a palebnou podporou**. Při rozvoji schopností bude kladen důraz na pokrytí operačního prostoru

v reálném čase a co nejkratší reakční dobu systému C4ISR (Command, Control, Communication and Computers, Intelligence, Surveillance and Reconnaissance).

Prioritně budou rozvíjeny schopnosti nasaditelných sil vyčleňovaných do pohotovosti v rámci NATO a EU (NATO Response Force – NRF, EU Battle Group – EU BG a NATINAMDS) s cílem dosažení odpovídající interoperability těchto celků se spojeneckými jednotkami. K tomu bude účelně využívána afilace štábů, jednotek i jednotlivců k mezinárodním velitelstvím v rámci NATO, EU a multilaterální spolupráce. Zvýšení těchto schopností bude podpořeno realizací modernizačních projektů s cílem plnění požadavků NATO a EU.

Pro zvýšení operační efektivnosti budou naše jednotky a štáby v operacích aktivně využívat zkušeností z předchozích nasazení (Lessons Learned) a možnosti expertního poradenství na bázi tzv. systémů Reach Back².

Ozbrojené síly ČR musí být schopny působit v rámci **většího množství současně probíhajících operací** na národní či mezinárodní úrovni až na strategických vzdálenostech, a to včetně zajištění schopnosti jejich udržitelnosti v operacích.

Ozbrojené síly ČR ve spolupráci se silami jiných zemí a komerčními organizacemi budou **udržovat schopnosti** svých nasazených sil v prostoru operace po stanovenou dobu. Zásoby věcných prostředků budou vytvářeny v závislosti na předurčení jednotek k nasazení a zabezpečení jejich rotace s využíváním outsourcingu (s přihlédnutím k jeho omezením).

Při rozvoji vojenských schopností bude kladen důraz na **přípravenost k boji v městských aglomeracích** a v jejich bezprostřední blízkosti. S tím souvisí zajištění adekvátní ochrany sil, schopností průzkumu, přesného působení na protivníka (letální i neletální silou s vyvarováním se ztrát na civilním obyvatelstvu) a odpovídajícího výcviku.

Ozbrojené síly ČR budou rozvíjet **víceúčelové vojenské schopnosti**, aby byly schopné rychlé reorientace mezi jednotlivými typy operací. Zároveň budou dále rozvíjeny **specializace** důležité pro nasaditelnost v zahraničních operacích a s přidanou hodnotou ozbrojených sil v rámci aliančních závazků. Půjde zejména o oblast ochrany proti zbraním hromadného ničení a v rámci ISTAR (Intelligence, Surveillance, Target Acquisition and Reconnaissance) o oblast pasivních sledovacích prostředků.

Nadále budou v nezbytném rozsahu zachovány schopnosti pro podporu civilních orgánů na území státu při řešení krizových situací. Důraz bude kladen na podporu funkcí integrovaného záchranného systému při záchranných činnostech a při likvidačních pracích. Ozbrojené síly ČR budou připraveny ke střežení objektů důležitých pro obranu státu, k posílení Policie ČR a při ochraně vnitřního pořádku a bezpečnosti včetně zajišťování ochrany státní hranice. K těmto úkolům mohou být povolány i jednotky aktivní zálohy.

Systém zajišťování obrany státu coby součást bezpečnostního systému státu bude rozvíjen na základě koordinační role rezortu obrany na úrovni orgánů státní správy a samosprávy. Úzká vazba

² Systém informační podpory Reach Back představuje schopnost zabezpečit velitele a štáby jednotek v operacích včasnými a hodnověrnými expertními informacemi z externích zdrojů.

na spojenecké prostředí bude zabezpečena využíváním zavedených procesů obranného a operačního plánování včetně spojeneckých systémů reakce na krizi v rámci krizového řízení. K udržení schopnosti realizace mobilizace ozbrojených sil musí být (bez ohledu na bezpečnostní prostředí) zajištěno plánování a uskutečnění opatření operační přípravy státního území a vybraných opatření v oblasti mobilizačních příprav včetně přípravy občanů k obraně státu (POKOS) a materiálního zabezpečení mobilizace s využitím systému hospodářských opatření pro krizové stavy, mobilizačních dodávek, věcných prostředků a doplněním vojenského materiálu od přezbrojovaných jednotek AČR. Součástí každoročního vyhodnocování zajištění obrany ČR bude analýza vlivu trendů v bezpečnostním prostředí na obranyschopnost ČR.

KLÍČOVÉ SCHOPNOSTI OZBROJENÝCH SIL

Základem pro výstavbu ozbrojených sil je naplňování sedmi klíčových schopností:³ připravenost (v anglickém originále Prepare), nasazení (Project), zasazení (Engage), udržitelnost (Sustain), konzultace, velení a řízení (Consult, Command and Control), ochrana (Protect) a informovanost (Inform). Rostoucí význam bude mít interoperabilita jako společný jmenovatel všech klíčových schopností.

Tyto schopnosti jsou rozhodující pro splnění nejdůležitějších úkolů a aliančních závazků a budou nadále určujícím základem pro výstavbu všech prvků ozbrojených sil ČR.

ZÁKLADNÍ SMĚRY ROZVOJE OZBROJENÝCH SIL

VOJENSKÉ ZPRAVODAJSTVÍ

Za účelem včasné identifikace strategických hrozeb pro obranu ČR bude ve spolupráci s ostatními zpravodajskými službami rozvíjena **schopnost vojenského zpravodajství** s cílem zajistit dostatečnou dobu pro posílení a dobudování obranných kapacit. K tomu bude rozvíjen **systém strategického varování a reakce na rizika a krize** ve vazbě na NATO⁴ a EU. Důraz bude kladen na rozvoj zdrojových a analytických schopností a včasné informování zákonných adresátů. Rozvoj zpravodajských schopností bude vyžadovat investice do technologií ve všech zpravodajských oborech.

VELITELSKÁ STRUKTURA A VELENÍ A ŘÍZENÍ

Velitelská struktura ozbrojených sil bude budována v souladu s ambicemi v nezbytně nutném rozsahu, aby zajistila společné, nepřetržité a spolehlivé velení a řízení v operacích se schopností velet i mezinárodním silám, se souběžným efektivním plněním běžných úkolů na území ČR. K tomu bude

³ Klíčové schopnosti (dříve Essential Operational Capabilities) jsou definovány pod názvem „main capability areas“ v dokumentu MC 400/3 čl. 67 MC Guidance on military implementation of NATO's Strategic Concept (uveden používaný český ekvivalent).

⁴ NATO Crisis Response System – NCRS, EU Early Warning System

využíváno možnosti vysílání příslušníků velitelství a štábů k působení v mezinárodních štábech NATO Command Structure a NATO Force Structure především v rámci afilace k získání dovedností, které nelze získat v rámci národního systému velení vzhledem k neexistenci vyššího stupně velení, než je brigáda.

Mimo mírový systém velení a řízení budou ozbrojené síly disponovat rychle rozvinutelným systémem **velení a řízení v operacích** vedených na území ČR, nebo mimo něj. Nasaditelný systém velení a řízení bude budován až do stupně mechanizované brigády a prioritně rozvíjen jako moderní, pružný systém, využívající nejnovější technologie. Tento systém bude umožňovat komunikaci s ostatními aktéry v prostoru operace a koordinaci společné činnosti. Národní **logistické, administrativní a operační procesy** velení a řízení budou kompatibilní s procesy užívanými v rámci NATO a EU, v ozbrojených silách bude implementována koncepce Network Enabled Capability (NEC).

KYBERNETICKÁ OBRANA

Ochrana informačních, zpravodajských a C2 (Command and Control) systémů bude zajištěna intenzivním **budováním schopností kybernetické obrany** (v rámci aktivit Cyber Defence and Information Assurance) v podobě pasivních, preventivních i aktivních opatření, a to v oblasti techniky i personálu. Vojenské zpravodajství a ozbrojené síly budou rozvíjet schopnosti pro vedení boje v kyberprostoru při zajištění principu společného vedení boje všemi druhy sil. V příštím období bude investováno do náboru a výcviku personálu a do technologického vybavení.

POZEMNÍ SÍLY

Základem pozemních sil budou mechanizované brigády vyzbrojené variantními typy bojových vozidel (kolovými i pásovými) včetně tankové techniky tak, aby bylo zabezpečeno vedení různých druhů bojové činnosti. Základem dosažení interoperability na taktickém stupni bude naplňování komplexního programu „Voják 21. století“. K ochraně životů bude prohlubováno využívání automatizovaných a dálkově ovládaných systémů a prostředků bez přímé lidské obsluhy. Jejich význam bude nadále růst. K tomu bude provedena potřebná změna legislativy.

Důraz bude kladen na **schopnosti komplexního přehledu o vývoji situace v zájmovém prostoru v reálném čase**. Budou rozvíjeny schopnosti pozemního a vzdušného průzkumu a sledování a budou podporovány alianční projekty zajišťující celou architekturu v této oblasti až po strategické prostředky.

Vojskový průzkum a elektronický boj zůstane i nadále jednou z rozhodujících součástí bojové podpory pro úspěšné plánování a vedení bojové činnosti. Rozvoj bude zaměřen na kvalitativně dokonalejší systémy pozorování, vyhodnocování a předávání informací o situaci, aktivní působení, robotizaci a rozšiřování využívání bezobslužných senzorů včetně oblasti pasivních sledovacích systémů. Pro úkoly vzdušného průzkumu bude kladen důraz na využívání bezpilotních letounů. Bude zajištěna plnohodnotná účast ČR na projektech pozemního a vzdušného průzkumu NATO (Alliance Ground Surveillance – AGS a NATO Airborne Early Warning and Control System – NAEW&C).

Rozvoj dělostřelectva bude zaměřen na zvýšení palebné podpory vojsk včetně přesného působení na protivníka, přesnou identifikaci a vyhodnocení cílů a schopnost palebné podpory na Aliancí požadovanou vzdálenost do 40 km. Tomu musí odpovídat parametry techniky, systémy řízení palby a všestranné zabezpečení činnosti.

Rozvoj schopností **ženijního vojska** bude zaměřen na zabezpečení širokého spektra možných operací vytvářením ženijních úkolových uskupení specializovaných modulů k podpoře operací v náročných klimatických a terénních podmínkách a k vedení bojové činnosti v zastavěném prostoru. Schopnost odpovídající ochrany sil proti improvizovaným výbušným zařízením (Counter Improvised Explosive Device – C-IED) bude zajišťována i ve vazbě na schopnosti jednotek chemického vojska. Budou zachovány schopnosti pro podporu funkcí integrovaného záchranného systému.

V oblasti **chemického zabezpečení** bude kladen důraz na rozvoj specifických schopností jednotek OPZHN v oblasti detekce a dekontaminace s cílem nadále výrazně přispívat k výstavbě schopností aliančních sil v rámci NRF, jakož i k rozvoji společného česko-britského velitelství brigády chemické ochrany pro ARRC (Allied Rapid Reaction Corps). Pozornost bude věnována rozvoji schopností efektivní podpory ochrany civilního obyvatelstva, ochrany kritických prvků infrastruktury, působení při odstraňování následků humanitárních a přírodních katastrof. Prostřednictvím Joint CBRN Defence COE (Centre of Excellence) ve Vyškově bude pokračovat budování chybějící alianční schopnosti Reach Back v oblasti CBRN. Bude kladen důraz na efektivní využití zkušeností specialistů OPZHN jak v jednotkách AČR, tak ve strukturách NATO a EU. Budou rozvíjeny schopnosti biologické ochrany ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví při využití Centra biologické ochrany Těchonín.

PROTIVZDUŠNÁ OBRANA A LETECTVO

V oblasti ochrany vzdušného prostoru bude nutné zachovat a dále rozvíjet architekturu průzkumu složenou z radiolokátorů včetně 3D typů v potřebné škále, pasivních sledovacích systémů, technologicky a komunikačně kvalitního systému velení a řízení, aktivních prostředků země-vzduch, podzvukového a nadzvukového letectva. Minimálním standardem bude zabezpečení ochrany vzdušného prostoru v rámci aliančního integrovaného systému NATINAMDS a k plnění úkolů NaPoSy PVO ČR.

Vzhledem k aliančním potřebám a trendům v oblasti vojenského umění a strategie bude rozvíjena **schopnost letecké podpory pozemních sil**. Cílem rozvoje nadzvukového letectva bude **dosažení schopnosti účastnit se celého spektra možných operací a plné interoperability** v rámci NATO. Kromě provádění airpolicingu bude požadováno dosáhnout schopnosti vyslat minimálně dva letouny do operací mimo prostor ČR. **V návaznosti na rozvoj schopností nadzvukového letectva bude využití letounů L-159 primárně v oblasti zabezpečení výcviku pilotů.** Při rozvoji výcvikových možností bude kladen důraz na posilování mezinárodní spolupráce.

Dopravní letectvo bude disponovat osobními a nákladními letouny od lehkých až po střední letouny schopné přepravit personál a část bojové techniky až na strategickou vzdálenost. Prioritou bude zejména pořízení minimálně dvou středních transportních letounů po roce 2020. Strategická vzdušná přeprava bude zabezpečována účastí v mnohonárodních programech (např. programu Strategic Airlift Interim Solution – SALIS, resp. dalších).

Vrtulníkové letectvo bude nenahraditelnou součástí AČR a klíčovým příspěvkem pro zahraniční mise. Vrtulníkové letectvo bude rozvíjeno k plnění širokého spektra operačních úkolů včetně úkolů ve prospěch speciálních sil a integrovaného záchranného systému. Hlavní část bude tvořena středními transportními vrtulníky a víceúčelovými vrtulníky. Bude rozvíjena výcviková a opravárensko-modernizační schopnost pro potřeby AČR a Aliance. Prioritou bude činnost Mnohonárodního střediska leteckého výcviku (Multinational Aviation Training Centre – MATC), zaměřeného na standardizaci a zefektivnění výcviku osádek vrtulníků a specialistů technické obsluhy.

SPECIÁLNÍ SÍLY

Speciální síly budou rozvíjeny podle principu zachování strategické relevance. Musí být schopny společného působení se spojeneckými silami a složkami AČR v rámci operací. Důraz bude kladen na pružnost při přechodu na různé typy operací v celém jejich spektru, zisk strategických informací v komplexním prostředí a podporu bezpečnostních složek v oblastech schváleného nasazení speciálních sil. Klíčovým akcelerátorem schopností speciálních sil bude udržení vysoké kvality jejich příslušníků a vybavení nejmodernějšími zbraněmi a dalším materiálem na vysoké technologické úrovni.

LOGISTIKA

V oblasti **logistického zabezpečení** bude úsilí zaměřeno na zajištění funkce stacionární logistiky a její hladké napojení na mobilní logistiku. K tomu bude nezbytné zabezpečit přípravu a výcvik logistického personálu, postupně modernizovat logistickou infrastrukturu a intenzivně využívat možností informačního systému logistiky. Ke koordinaci mnohonárodní logistiky v podmínkách operačního nasazení bude pokračovat činnost Mnohonárodního centra pro koordinaci logistiky (Multinational Logistics Coordination Centre – MLCC). V rámci kolektivního zajišťování obrany bude pokračovat vytváření podmínek pro přijetí spojeneckých sil a jejich podporu na území ČR (Host Nation Support – HNS) včetně plnění koordinační úlohy rezortu obrany na národní úrovni.

VOJENSKÉ ZDRAVOTNICTVÍ

Ve **vojenském zdravotnictví** bude zabezpečována výstavba polních nemocnic, činnost posádkových a ústavních vojenských zdravotnických zařízení, skladování zdravotnického materiálu a odpovídající příprava zdravotnického personálu zaměřená i na možnost nasazení do širokého spektra operací. Bude pokračovat činnost vojenského zdravotnictví v oblasti ochrany veřejného zdraví.

VOJENSKÁ POLICIE

Vojenská policie bude mít schopnost policejní ochrany vojsk v místech jejich operačního použití a schopnost působení ve stabilizačních a postkonfliktních operacích. Na území ČR udrží schopnost plnění úkolů policejní ochrany osob, útvarů a zařízení rezortu obrany. Nadále bude rozvíjet schopnost vyčleňovat jednotky Vojenské policie do součástí policejních sil NATO, EU a OSN. Zároveň bude rozvíjena oblast neletálních schopností a biometrie s implementací do ozbrojených sil ČR. Vojenská policie bude připravena plnit úkoly posílení Policie ČR.

VI. PŘEDPOKLADY PRO DOSAŽENÍ POTŘEBNÝCH VOJENSKÝCH SCHOPNOSTÍ

NAPLNĚNÍ POLITICKO-VOJENSKÝCH AMBICÍ ČR BUDE MOŽNÉ, POKUD BUDE:

- existovat střednědobá finanční perspektiva zdrojového rámce pro obranný rozpočet a adekvátně vysoký roční rozpočet;
- stabilní prostředí pro personální rozvoj ozbrojených sil;
- existovat podpora obrannému průmyslu a využívány výsledky výzkumu, vývoje a inovací, které pomohou naplňovat schopnosti ozbrojených sil;
- provedena změna legislativy v souvislosti se zákonem o veřejných zakázkách.

ROZPOČET MINISTERSTVA OBRANY A ROZPOČTOVÁ PERSPEKTIVA

Základním předpokladem pro efektivní zajištění obrany státu je nastolení střednědobé perspektivy zdrojového rámce pro rezort MO. Pouze v takovém případě lze hospodárně, koncepčně a včas realizovat priority pro tvorbu vojenských schopností. Tento přístup je nezbytný i kvůli respektování požadavků spravedlivějšího sdílení břemene v rámci NATO a EU.

Vedle střednědobé zdrojové perspektivy je pro naplnění politicko-vojenských ambicí důležitá roční výše rozpočtu rezortu MO. Z věcných i finančních analýz a ze střednědobého plánování rezortu MO plyne, že minimálním prahem pro nastartování rozvoje vojenských schopností je 50 mld. Kč (v cenách roku 2014).

Pro realizaci rozhodujících modernizačních projektů, vytvoření požadovaných zásob vojenského materiálu a pokrytí výdajů na doplnění vojenského personálu a další opatření bude nezbytné dosáhnout postupným nárůstem ve střednědobém horizontu (rok 2020) výše rozpočtu v rozmezí 55 až 60 mld. Kč (v cenách roku 2014), která odpovídá přibližně 1,4 % HDP. Klíčové je zajištění dlouhodobého a předvídatelného financování, které umožní efektivní dlouhodobé plánování a rozvoj ozbrojených sil. Optimální výši obranných výdajů, umožňující včasné naplnění politicko-vojenských ambicí a závazků ČR je však úroveň odpovídající 2 % HDP, což je i hodnota stanovená v Politické směrnici NATO a potvrzená na summitu NATO ve Walesu v roce 2014 nejvyššími představiteli států včetně České republiky.

Třetím principem pro zajištění rozvoje vojenských schopností bude dosažení alokace 20 % z ročních výdajů rezortu MO na pořízení či modernizaci rozhodující výzbroje včetně souvisejícího výzkumu. Zároveň je nutné respektovat princip, aby podíl osobních mandatorních výdajů nepřesáhl 50 % z celkového rozpočtu.

PERSONÁLNÍ ROZVOJ

Klíčovým činitelem pro naplňování požadovaných schopností ozbrojených sil je personál a s ním související legislativa. Nábor, vzdělávání a příprava kvalitních vojáků a civilního personálu a péče o ně je prioritou. Z dostupných demografických analýz je zřejmé, že během následujících deseti let se bude zmenšovat počet lidí ve věku, který je nejvhodnější pro nábor do ozbrojených sil (18 až 25 let). Důležité proto je, aby byl rezort obrany vnímán jako odpovědný, spolehlivý a atraktivní zaměstnavatel, schopný uspět v konkurenci na trhu práce.

Klíčovou roli v systému vzdělávání personálu AČR bude sehrávat Univerzita obrany, další vzdělávací instituce a výcviková zařízení rezortu, ale také instituce klíčových partnerů v regionu a v rámci NATO.

V situacích, kdy ČR není přímo ohrožena, má rezort obrany k dispozici pouze mírové vojenské schopnosti a počty osob. Zásadní úlohu pro pokrytí nedoplněnosti personálu tak bude mít aktivní záloha ve výši až pěti tisíc osob. Rezort obrany bude zároveň trvale připravovat občany ČR k obraně státu a zajišťovat přípravu zaměstnanců státní správy a samosprávy a samotných občanů se zaměřením na vytvoření podmínek k realizaci mobilizace ozbrojených sil ČR.

OBRANNÝ PRŮMYSL A VÝZKUM

Významnou součástí rozvoje a udržení národních obranných schopností je domácí obranný a bezpečnostní průmysl. MO, ve spolupráci se subjekty obranného průmyslu, musí usilovat o zachování klíčových průmyslových kapacit, které plní svou roli z hlediska zajištění podstatných bezpečnostních zájmů ČR. MO z tohoto důvodu uzavřelo v roce 2010 dohodu o spolupráci s Asociací obranného a bezpečnostního průmyslu ČR.

AKTIVNÍ POLITIKA PRŮMYSLOVÉ SPOLUPRÁCE MO VYCHÁZÍ Z NÁSLEDUJÍCÍCH PŘEDPOKLADŮ:

- domácí trh je pro české subjekty obranného průmyslu klíčový z hlediska podpory při zajištění základních národních bezpečnostních zájmů státu;
- prioritou je akvizice produktů splňujících požadavky na interoperabilitu spolu s dalšími mezinárodními partnery, primárně se spojenci z NATO a EU;
- z pohledu ekonomické udržitelnosti, obchodního potenciálu a konkurenceschopnosti je nezbytné, aby se subjekty obranného průmyslu byly schopné uplatnit také na zahraničních trzích;
- s ohledem na rozvoj mnohonárodní spolupráce v regionálním i širším kontextu je potřebné hledat možnosti zapojení domácích subjektů do dodavatelských řetězců v rámci nadnárodních projektů, střední Evropa je v tomto ohledu v ohnisku zájmu ČR;
- s ohledem na specifické potřeby AČR je nezbytné rozvíjet státní podniky zřízené MO ČR.

Tento dokument rámcově definuje, jaké obranné schopnosti bude MO a AČR budovat v příštích desetiletích v závislosti na schválených ambicích a operačních potřebách.

MO bude podporovat rozvoj výzkumných a průmyslových schopností s ohledem na potřeby AČR a sektory českého obranného průmyslu, které jsou konkurenceschopné nejen na českém, ale také

na evropském či světovém trhu a jsou schopné svou konkurenceschopnost udržet a rozvíjet ve střednědobém výhledu.

Důležitým prvkem pro rozvoj schopností a konkurenceschopnosti domácího obranného průmyslu dle potřeb MO je dialog. Nedílnou součástí tohoto dialogu bude každoroční národní vyzbrojovací konference o střednědobých a dlouhodobých akvizičních plánech MO.

Neopominutelnou součástí procesu dosahování potřebných vojenských schopností zůstane i nadále spolupráce s příslušnými agenturami v rámci NATO, resp. EU (NATO Support and Procurement Agency – NSPA, resp. European Defence Agency – EDA).

VII. ZÁVĚR

Dlouhodobý výhled je zpracován pro horizont do roku 2030. Případná revize proběhne po čtyřech letech. Dojde-li ke změně Obranné strategie ČR a politicko-vojenských ambicí nebo ke kvalitativním změnám bezpečnostního prostředí, které budou mít významný dopad na zajišťování obrany České republiky, bude Dlouhodobý výhled revidován dříve.

Na Dlouhodobý výhled naváže Koncepce výstavby AČR. Rozpracuje obsah Dlouhodobého výhledu do konkrétních vojenských postupů a řešení, která povedou k naplnění stanovených ambicí ČR.

Dlouhodobý výhled pro obranu 2030 projednala a schválila vláda České republiky dne 15. června 2015 usnesením č. 466.

PŘEHLED POUŽITÝCH ZKRATEK A DEFINIC⁵

Airpolicing	Ochrana vzdušného prostoru (v rámci Aliance)
Alliance Ground Surveillance (AGS)	Alianční systém vzdušného průzkumu pozemních cílů
Allied Rapid Reaction Corps (ARRC)	Spojenecký sbor rychlé reakce
Centre of Excellence (COE)	Vrcholové středisko
Command and Control (C2)	Velení a řízení
Command, Control, Communication and Computers, Intelligence, Surveillance and Reconnaissance (C4ISR)	Velení, řízení, spojení a výpočetní technika, zpravodajství, sledování a průzkum
Counter Improvised Explosive Device (C-IED)	Ochrana proti improvizovaným výbušným zařízením
Cyber Defence	Zabezpečení bezpečnosti, ochrany informačních systémů
European Defence Agency (EDA)	Evropská obranná agentura
EU Battle Group (EU BG)	Bojové úkolové uskupení EU
Host Nation Support (HNS)	Zabezpečení hostitelským státem
Chemical, Biological, Radiological and Nuclear (CBRN)	Zbraně hromadného ničení – chemické, biologické, radiologické a jaderné
Intelligence, Surveillance, Target Acquisition and Reconnaissance (ISTAR)	Zpravodajství, sledování, zjišťování cílů a průzkum
Lessons Learned	Implementace zkušeností (např. z předchozích nasazení)
Multinational Aviation Training Centre (MATC)	Mnohonárodní středisko leteckého výcviku
Multinational Logistics Coordination Centre (MLCC)	Mnohonárodní centrum pro koordinaci logistiky
NaPoSy PVO ČR	Národní posilový systém protivzdušné obrany ČR
NATO Airborne Early Warning and Control System (NAEW&C)	Alianční vzdušný systém včasné výstrahy a řízení
NATO Crisis Response System (NCRS)	Alianční systém reakce na krize
NATO Integrated Air and Missile Defence System (NATINAMDS)	Integrovaný systém protivzdušné a protiraketové obrany NATO
NATO Response Force (NRF)	Síly rychlé reakce NATO
NATO Support and Procurement Agency (NSPA)	Agentura NATO pro podporu a nákup
Network Enabled Capability (NEC)	Schopnosti dané síťovým prostředím
OPZHN	Ochrana proti zbraním hromadného ničení
POKOS	Příprava občanů k obraně státu
Reach Back	Systém informační podpory k zabezpečení velitele a štábů jednotek v operacích včasnými a hodnověrnými expertními informacemi z externích zdrojů
Strategic Airlift Interim Solution (SALIS)	Mezinárodní systém zabezpečení strategické letecké přepravy

⁵ Zpracováno s použitím alianční publikace AAP-6 „Slovník termínů a definic NATO“ a AAP-15 „Slovník zkratk používaných v dokumentech a publikacích NATO“.

DLOUHODOBÝ VÝHLED PRO OBRANU 2030

Vydalo Ministerstvo obrany České republiky – VHÚ Praha

Adresa: Vojenský historický ústav Praha, U Památníku 2, 135 00 Praha 3

<http://www.army.cz>

<http://www.vhu.cz>

Do tisku připravilo grafické oddělení odboru prezentačního a produkčního VHÚ Praha

Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6 – Dejvice

Odpovědný redaktor: Ing. Petr ŠIMŮNEK (Sekce obranné politiky a strategie MO)

Výtvarné řešení a zlom: Ing. Libora SCHULZOVÁ

Dáno do tisku: červenec 2015

Tisk: odbor prezentační a produkční VHÚ Praha

1. vydání

© Ministerstvo obrany České republiky – VHÚ Praha, 2015

ISBN: 978-80-7278-666-4 (české vydání)

ISBN: 978-80-7278-667-1 (anglické vydání)

